

Ta inte från biståndet

Vårt omhändertagande av flyktingar är förvisso en humanitär insats, men också en investering för framtiden. Och vi behöver inte ta från biståndsbudgeten.

Det vore naivt att underskatta de spänningar som våra ansträngningar att leva upp till en solidarisk flyktingpolitik ger upphov till. Varhelst vi ser oss om ser vi flaskhalsar när det gäller flyktingmottagande och integration. Var ska flyktingarna bo? Hur ska Migrationsverket hinna behandla alla nya asylansökningar i rimlig tid? Hur ska vi kunna skaka fram tillräckligt med kvalificerade tolkar och SFI-lärare? Finns det plats i skolan för alla nyanlända barn, och hur påverkas kvaliteten i undervisningen av att så många som inte har svenska som modersmål ska beredas plats? Hur ska socialtjänsten, där många socialsekreterare redan tidigare hade en mycket ansträngd arbetssituation, klara av att hantera alla nyanlända i behov av stöd? Hur mycket längre kommer väntetiderna att bli inom barn- och ungdomspsykiatri?

Spänningar och konflikter är ofrånkomliga, och kommer att utnyttjas av främlingsfientliga krafter. Men det handlar inte om en kris för den offentliga sektorns finanser.

Sverige har idag ett obetydligt budgetunderskott. Statsskulden som andel av BNP är bland de lägsta i Europa. Våra bytesbalansöverskott har de senaste åren legat kring 7-8 procent av BNP.

Men lika hög – 7-8 procent – är den öppna arbetslösheten. Det är arbetslösheten som är vårt stora problem. Inte statsbudgeten.

Nu stundar tuffa nedskärningar, varnar Finansdepartementet och skyller på flyktingmottagandet. Men de budgetmässiga påfrestningarna är marginella. Den stora kostnadsposten är löner, och av dessa kommer över två tredjedelar tillbaka till den offentliga sektorn i form av inkomstskatter,

arbetsgivaravgifter och moms. På kort sikt innebär också utgifterna en välkommen konjunkturstimulans. Efterfrågan på bostäder, varor och tjänster ökar. Mängder med nya arbetstillfällen skapas, inte minst för många människor som idag står en bit ifrån den reguljära arbetsmarknaden. På lite längre sikt, om integrationen fungerar, får vi ett välkommet tillskott på arbetsmarknaden av mestadels unga, initiativrika människor som inget hellre vill än att försörja sig själva.

I stället för att se vårt omhändertagande av flyktingar både som en humanitär insats och som en investering för framtiden talar allt fler politiker och debattörer om dessa hjälpsökande människor som en tung börda. Och dessutom som en börda som världens fattiga ska vara med och bära. Finansministern har flaggat för att kanske över hälften av vår biståndsbudget kan komma att slussas över till att täcka kostnaderna för flyktingar i Sverige.

Detta är både dumt och cyniskt. Den drastiska ökningen av flyktingar som söker en fristad i vårt land skapar förvisso problem, och den kortsiktiga smärtgränsen är nådd på många områden. Men det handlar inte om en statsfinansiell kris. Det handlar om flaskhalsar och bristande absorptionskapacitet. Problem som kommer att kräva tid och pengar att avhjälpa, liksom flexibilitet och ett förtroendefullt samarbete mellan den offentliga sektorn och det civila samhället.

Sverige kan idag, med vårt utmärkta utgångsläge vad gäller statsfinanser, statsskuld och gigantiska överskott i vår utrikeshandel, utnyttja tillfället till att slopa det utgiftstak som har spelat ut sin roll. Det är idag gratis för staten att låna, och vår femårsränta ligger nära noll. Varken skattehöjningar eller neddraget bistånd behövs för att finansiera vår kanske viktigaste investering för framtiden: ett så välkomnande mottagande av människor på flykt undan krig och förföljelse som möjligt.

"Det här ska vi klara", som Angela Merkel formulerade det för

inte så länge sedan. När vår svenska regering spelar ut flyktingar som söker en fristad i Sverige mot fattiga människor i resten av världen sänder detta dåliga signaler till omvärlden. Sverige har länge varit en generös biståndsgivare, men innehar redan världsrekordet i att låta biståndet betala för flyktingmottagandet.

Och var går smärtgränsen för Miljöpartiet? Hur rimmar Finansdepartements signaler med vår biståndsministers ofta upprepade mantra om behovet av pålitlighet och långsiktighet i vår biståndspolitik?

Stefan de Vylder, nationalekonom